

BLAZOEN

KWARTAALBLAD VOOR HERALDIK EN ZEGELKUNDE
NEGENDE JAARGANG NR. 4 OKTOBER | NOVEMBER | DECEMBER 2023

COLOFON

'BLAZOEN' is een uitgave van Stichting Nederlands Genootschap voor Heraldiek (NGH).
www.genootschap-heraldiek.nl

'BLAZOEN' wordt verspreid onder 'Vrienden van het NGH'.
Aanmelden als 'Vriend van het Nederlands Genootschap voor Heraldiek' (minimum bijdrage Euro 35,00 per jaar) bij:
Administratie 'Vrienden van het NGH':
Drs. Wibo G. Boswijk
Akerstraat Noord 43 6446 XC Brunssum
E-mail: w.g.boswijk@planet.nl
Rek.nr. (IBAN): NL52 INGB 0006741457
Secretariaat NGH: Marcel R.C. van Vlaanderen
Leeuwenburg 6 2804 WN Gouda
E-mail: secretaris.ngh@gmail.com

Raad van Advies
Mr. Jan T. Anema AIG aih, Rotterdam
Prof. Dr. Luc Duerloo AIH, Antwerpen

Het Nederlands Genootschap voor Heraldiek is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit houdt in dat het NGH als ANBI-instelling geen erf- of schenkbelasting hoeft te betalen over ontvangen erfenissen en schenkingen. Degene die deze instelling een schenking doet, kan zijn gift van de inkomsten- of vennootschapsbelasting aftrekken (binnen de daarvoor geldende regels).

Redactie 'BLAZOEN':
Hoofdredacteur (vacant)
Drs. R.H. Alma AIH, Warffum
W. Coolen, Berkel-Enschot
K. Padberg Evenboer aih, Ermelo
T. Metselaars, Weert
Voorlopig redactieadres:
Tobias Asserlaan 31, 5056 VA Berkel-Enschot
info@williamcoolenheraldiek.nl

Kopij voor 'BLAZOEN' dient bij voorkeur digitaal te worden aangeleverd zonder gebruik van opmaak, via bovenstaand e-mailadres. Afbeeldingen als foto of tekening of via de digitale weg, tenminste 300 DPI op het formaat van de uiteindelijke, beoogde presentatie.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand of openbaar gemaakt door druk, fotokopie of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Layout/opmaak: William Coolen
Druk: Andeko Graphic, Dokkum
ISSN: 2405-9064

INHOUD

■ RALF HARTEMINK	
100 jaar Renkum; de geschiedenis van een curieus gemeentewapen	119
■ TOM METSELAARS	
Wapens van het land aan de overkant van de Dnjestr.	
Transnistrische regionale heraldiek	124
■ RALF HARTEMINK	
Een educatief heraldisch boek annex spel	132
■ TOM METSELAARS	
Hevig gehecht aan een hark. Een kunstwerk als uiting van liefde van een gemeenschap voor haar wapenfiguur	137
■ LEVENDE HERALDIK	
Wapenbrieven van het Nederlands Genootschap voor Heraldiek	140
■ VRIJKWARTIER	
Rubriek met vragen, wetenswaardigheden en reacties	147

VAN DE REDACTIE

In deze laatste Blazoen-uitgave van de huidige jaargang zijn weer interessante heraldische zaken beschreven.

Ralf Hartemink vertelt, mede ter gelegenheid van "100 jaar Renkum", over de geschiedenis en de samenstelling van het huidige 'curieuze' gemeentewapen. Ook het wapen van Renkums' partnerstad Depno passeert de revue.

Tom Metselaars neemt ons mee naar de heraldiek van een nogal onbekend stukje Europa: Transnistrië. Officieel deel uitmakend van de republiek Moldavië, maar na zichzelf onafhankelijk te hebben verklaard, een strookje land dat bol staat van de Sovjetnostalgie. Met heraldische uitingen in een soms merkwaardige mix van eigentijdse heraldiek en Sovjet-symboliek.

Via een veiling kwam Ralf Hartemink in het bezit van een heraldisch boek annex "vermakelyk wapenkundig, geografisch en historisch spel" uit 1759. Oorspronkelijk een Franse uitgave, maar vertaald in het Nederlands met zelfs een tweede druk.

In de beschrijving van een kunstwerk in het Limburgse Herkenbosch, vertelt Tom Metselaars, dat een wapenfiguur uit het oude wapen van de voormalige gemeente de basis vormt van het besproken kunstwerk.

Verder in dit nummer, naast de gebruikelijke rubrieken, verslagen van heraldische evenementen.

Veel leesplezier!

Bij de omslag:
Afbeelding van het stadhoudertlijk wapen uit het boek/spel "Vermakelyk wapenkundig, geografisch en historisch spel".

16-19 AUGUSTUS
2023

VAN DE REDACTIE

AIH COLLOQUIUM LUND, ZWEDEN

Het XXIIe Colloquium van de Internationale Academie voor Heraldiek (AIH) vond plaats in Lund (Zweden), en was het belangrijkste internationale heraldische evenement van het jaar 2023. Het colloquium had als thema 'Heraldiek en de wet' en werd gehouden op de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Lund. Een passende setting in meerdere opzichten. De organisatie was in handen van de plaatselijke Societas Heraldica Lundensis, samen met de Societas Heraldica Scandinavica en de Zweedse Heraldiek Vereniging. De 100 deelnemers waren afkomstig uit 21 landen. Over vier dagen waren 32 lezingen en drie workshops verdeeld, gehouden in twee zalen van de faculteit. Ruim een derde van de deelnemers gaf dus een lezing of was betrokken bij het geven van de workshops.

De Nederlandse delegatie bestond uit Bas Verkerk, Redmer Alma AIH, Jos van den Borne en Klaas Padberg Evenboer aih. De beide laatste deelnemers gaven tijdens het colloquium ook een lezing. De Belgische delegatie telde ook vier deelnemers, namelijk Evrard van Zuylen van Nyevelt, Fabrice Müllender met zijn partner Din Thi Nguyễn, en Cédric Pauwels aih. De laatste gaf een lezing over het heraldisch recht in het Franstalige deel van België.

Jos van den Borne (Hoge Raad van Adel) schetste in zijn bijdrage de ontwikkeling

van niet-gereguleerde heraldiek in de Nederlandse Republiek naar gereguleerde adellijke en burgerlijke heraldiek in Nederland in de afgelopen twee eeuwen en de rol van de heraldische raden. Pogingen om de taken van de Hoge Raad van Adel uit te breiden tot burgerlijke wapenschilden en initiatieven van genealogisch-heraldische verenigingen om hun eigen, onofficiële wapenschilden op te zetten, werden besproken.

Klaas Padberg Evenboer vertelde over zijn onderzoek naar de tekens van recht in wapens van justitiële beambten. Als

onderzoeksg gebied was het voormalige graafschap Waldeck gekozen en de buiten de graafschap gelegen rechtsgebieden van Waldeck, over de periode van 1300 tot circa 1750. Hij vergeleek zijn uitkomsten met gegevens in de Lage Landen uit deze periode. Met een verrassende uitkomst.

Een belangrijke bijdrage werd geleverd door Nicolas Vernot, adviseur van de AIH en voormalig secretaris van de academie. Deze bijdrage ging over een project dat hij had geïnitieerd, en waar hij al bijna een jaar achter de schermen mee aan

Het hoofdgebouw van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Lund

Toehoorders tijdens een lezing in het Pufendorf Auditorium

Nicolas Vernot geeft uitleg over het thema immaterieel cultureel erfgoed

De Nederlandse delegatie tijdens de receptie in het Universitetshuset

Jos van den Borne tijdens zijn lezing

AIH voorzitter Elizabeth Roads inspecteert de regalia van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid

het werk was. Dit project kan nu vorm worden gegeven op internationale schaal. Een collectief project waarin allen die de 'levende heraldiek' beoefenen zich bij kunnen aansluiten! Het doel van zijn bijdrage was om de relevantie van heraldiek als 'immaterieel cultureel erfgoed' te bespreken en het belang van een dergelijke wettelijke erkenning, zij het op nationaal, supranationaal (EU) of internationaal (UNESCO) niveau. Nederland, dankzij de bemiddeling van Bas Verkerk, en Letland hebben inmiddels een nationale erkenning verkregen voor de levende heraldiek als immaterieel cultureel erfgoed.

Het colloquium was voortreffelijk georganiseerd. De organisatie verliep vlekkeloos en het programma was rijk aan voordrachten, én van een hoog niveau. Het traditionele galadiner vormde de

Organisator Martin Sunnqvist en toastmaster Elsa Trolle Önnerfors verwelkomen de deelnemers aan het galadiner

Disgenoten tijdens het galadiner: Samy Khalid, Chief Herald van Canada en Evrard van Zuylen van Nyevelt

perfecte afsluiting. Een week van vreugdevolle herenigingen, mooie ontmoetingen en nieuwe afspraken.

Onze dank gaat uit naar de organisator Martin Sunnqvist en zijn team.

HERALDISCH DAG 2023

VAN DE REDACTIE

Op zaterdag 7 oktober hield het Nederlands Genootschap voor Heraldiek haar Heraldische Dag. Dit jaarlijks terugkerende evenement werd gehouden in de Willem Twee Toonzaal te 's-Hertogenbosch. Een sfeervolle locatie in een voormalige synagoge. De dag werd goed bezocht en kon dit jaar ook meerdere bezoekers uit het buurland België verwelkomen. Op het programma stonden vier lezingen, een heraldische markt en een kleine tentoonstelling.

De voorzitter van het NGH, Hans Duitgenius stond dit jaar stil bij het verlies van

Bernard Grothues, die regelmatig bijdragen voor *Blazoen* leverde, en Christoph ten Houte de Lange, lid van de Raad van Advies. De mededeling dat het bestuur wordt versterkt met Ralf Hartemink, die internationaal aanzien heeft als expert op het gebied van de communale heraldiek, werd met applaus ingestemd. Tevens werd aangekondigd dat een volgende Heraldische Dag wordt gehouden op de Wageningen University.

Ralf Hartemink nam ons mee terug in de traditie van de grootste heraldische publicaties uit de geschiedenis, de ►

Voorzitter Hans Duitgenius opent de Heraldische Dag 2023

Ralf Hartemink, gekozen tot nieuw bestuurslid van het NGH, een boeiend verteller

Evrard van Zuylen van Nyevelt, initiator van het zoekprogramma Webaldic

Heraldische Albums van 'Koffie HAG'. Albums die tot op de dag van vandaag fel begeerd zijn. In zijn boeiende betoog nam hij de toehoorder mee naar een periode waarin de populariteit van de heraldiek beduidend groter was dan in onze huidige tijd. Hij benoemde elk gemaakt album en zijn specificaties, maar ondanks de veelheid aan gegevens bleven er ook voor deze spreker nog vragen over. En dat maakt het onderzoek naar de geschiedenis van deze albums juist zo spannend.

Klaas Padberg Evenboer vertelde over een unieke laatgotische wandschildering

Deelnemers aan de Heraldische Dag 2023 bij een van de lezingen

Cédric Pauwels (B) vertelde in het kort over het 'Wapenboek van de Koninklijke Familie van België' welke hij met twee co-auteurs had geschreven. Het boek bevat de meest uitgebreide analyse van de wapens van de Belgische koningen, koninginnen, prinses en prinsessen en hun respectievelijke echtgenoten of partners. Tevens geeft het een inventaris van alle emblemen (wapenschilden, vlaggen en monogrammen) van de leden van het Koninklijk Huis. Zijn presentatie onderstreepte nog eens dat het gepresenteerde boek een absoluut standaardwerk is.

Het heraldische werk van Prisca van Dessel

De verzameling wapenalboms van Ralf Hartemink

Evrard van Zuylen van Nyevelt (B) toonde ons een blik in de toekomst van de heraldiek, en het heraldisch onderzoek in het bijzonder. In zijn lezing 'Identificatie van heraldische wapens met kunstmatige intelligentie (AI)' vertelde hij over de stand van zaken van zijn webapplicatie 'Webaldic'. Hij toonde op overtuigende wijze aan dat deze applicatie een snelle, relevante en nauwkeurige identificatie geeft van op te zoeken wapens. Deze eenvoudige tool waarmee een groot aantal wapenschilden doorzocht kan worden, zal eind 2023 al voor ieder heraldisch geïnteresseerde beschikbaar zijn.

Klaas Padberg Evenboer gaf een voordracht over de 'Ridders van de Oude Wand', een fresco met ridderfiguren welke in 1960 in Zutphen werd ontdekt. Het gaat om een uniek en beduidend voorbeeld van een laatgotische, profane wandschildering. Op overtuigende wijze vertelde hij de toehoorders hoe hij tot de conclusie was gekomen dat deze ridders tot de serie van de klassieke 'Negen Helden' behoorden. Mogelijk gaat het in Zutphen om de oudst bekende afbeeldingen van de 'Negen Helden'.

Op de heraldische markt werden boeken aangeboden door Rob Meijerink en Marc Van de Cruys (B). Heraldische kunst

werd getoond door Prisca van Dessel (B), Harna Huisman en William Coolen. Verder waren vertegenwoordigd het Centraal Bureau voor Genealogie, en het Nederlands Genootschap voor Heraldiek. Tevens had Ralf Hartemink een kleine collectie heraldische albums tentoongesteld.

De twee gastsprekers en de bezoekers uit België gaven deze dag een internationaal tintje. Een geslaagde samenwerking op heraldisch gebied, welke voor herhaling vatbaar is.

Foto's van o.a. Kevin Haelterman, Marcel van Vlaanderen en Klaas Padberg Evenboer.

AGENDA HERALDISCHE ACTIVITEITEN

De wapenborden van de Orde het Gulden Vlies

Begin maart 2024 - Mechelen, België. Museum Hof van Busleyden.

De 32 wapenborden uit de Sint-Romboutskathedraal, van het kapittel te Mechelen in 1491.

Tentoonstelling en lezingen.

Informatie: www.hofvanbusleyden.be

36th International Congress of Genealogical and Heraldic Sciences

24-25 september 2024 - Boston, U.S.A.

Organisatie: American Ancestors/New England Historic Genealogical Society (NEHGS) in samenwerking met FamilySearch.

Thema: Oorsprong, reizen, bestemmingen.

Informatie: www.americanancestors.org/icghs-2024

Heraldische Dag 2024

Zaterdag 5 oktober - Wageningen Wageningen University & Research (WUR), Droevendaalsesteeg 4.

Informatie: genootschap-heraldiek.nl

Welke wapenvoerders zijn eigenaar van deze twee wapens?

Remko Dalstra uit Amersfoort vroeg mij beide wapens op naam te brengen. De wapens komen voor op twee stoelen. De geschiedenis van deze stoelen is niet bekend.

Wapen 1 toont een effen veld beladen met een kruis. Aangezien het Wapen 2 ongekleurd is, neem ik aan dat de kleuren van Wapen 1 later zijn aangebracht. Er zijn vele families, ook in Nederland met dit Sint Joris wapen. Maar ook steden als Amersfoort en Londen voeren dit wapen. Misschien heeft een inwoner van Amersfoort de stadskleuren aangebracht.

Echter dit wapen moet in combinatie met het tweede wapen gezien worden. Van belang is dus: van wie is of van welke instantie is het tweede wapen? Dit wapen doet mij meer denken aan bijvoor-

Wapen 1

beeld Zwitserland of het Zwarte Woud. Mijn vraag luidt van welke familie(s) of instelling(en) zijn deze wapens?

Anton C. Zeven, Wassenaar

Wapen 2

Ongedeeld, rechts een naar links gewende leeuw, links een adelaar, acht vierkante blokken langs de schildrand (3-2-2-1), die waarschijnlijk duiden op een geblokte zoom

Een heraldische observatie: de teloorgang van overheidsheraldiek...

Er was eens een tijd dat heren stropdassen droegen en gemeenten, provincies en waterschappen heraldische wapens voerden.

Van de circa 1000 gemeenten die Nederland in de vorige eeuw telde, zijn er door noodzakelijke (?) fusies nog 338 over. Van die gemeenten zijn er slechts 62 die (in hun communicatie naar buiten [red.]) het gemeentelijk wapen voeren, 44 die in een van het wapen afgeleide vorm iets hebben laten ontwerpen. En de grote rest heeft op kosten van de burger dure ontwerpbureaus ingeschakeld die allerlei fröbelwerk hebben geleverd, al dan niet voorzien van toelichtingen teneinde de letters, vlinders, strepen en vegen van het logo te duiden.

Kortom heraldiek scoort niet meer bij de gemeentelijke (ambtelijke) top. Weliswaar moet elke gemeente een wapen hebben, maar het merendeel doet er helemaal niets mee.

Bij de provincie is het nog droeviger gesteld. Van de twaalf voeren slechts vier het provinciale wapen. De overige, waarbij Overijssel en Gelderland een aparte vermelding verdienen, laten hun

fantasie de vrije loop en blijken geen enkele historische kennis te bezitten. Om dit treurige beeld te completeren: van 21 waterschappen omarmen slechts twee

de heraldiek en vier hebben zelfs nooit een wapen aangevraagd.

Het verschil met logo's van kinderdag-

Het wapen van Rotterdam, vastgesteld bij Koninklijk Besluit in augustus 1948

Het logo van de gemeente Rotterdam

Het gemeentewapen van Oost Gelre, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 15 december 2005

Het logo van de gemeente Oost Gelre

verblijven, milieuorganisaties, waterbedrijven en dergelijke is vervaagd. De gemeente Waalwijk heeft een gestileerde W ingevoerd, die zo door een waterleidingbedrijf gebruikt kan worden. Het mooie gemeentewapen van Rotterdam is door een R vervangen, terwijl er toch echt meer gemeenten zijn, die met een R beginnen.

De gemeenten Lingewaard, Albrandswaard en Oost Gelre voelen verwantschap met kinderdagverblijven en 'vlinderen' erop los. Een uitzondering vormt de gemeente Den Haag, die diverse vliegbewegingen van een al dan niet gestileerde ooievaar weer heeft verbannen en het prachtige heraldische wapen, inclusief schildhouders en devies heringevoerd. Hulde.

Wellicht valt te overwegen de 62 gemeenten die het wapen wel gewoon hanteren vanuit het Nederlands Genootschap voor Heraldiek een blijk van waardering te sturen. Daarnaast zou bij 276 gemeentebesturen inzage gevraagd kunnen worden in de kosten van hun gemeentelijke logo's.

De stropdas kent een gelijksoortige te loorgang en is bijna geheel uit het straatbeeld verdwenen. In de vorige eeuw was dat wel anders en zijn zelfs veel dassen, voorzien van gemeentewapen, door trotse colleges van B&W uitgegeven. Mijn collectie bestaat uit ruim 800 dassen van binnen- en buitenlandse overheidsorganen, waaronder 375 Nederlandse gemeenten, 27 waterschappen en elf provincies. Toen was een dergelijke das nog bon ton. Maar wie weet komen dassen en heraldiek toch ooit weer in de mode. Hoop verloren, al verloren.

Rogier Moulen Janssen, Breda

Het nieuwe gemeentewapen van Den Haag, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 9 mei 2012

Het gemeentewapen van Gulpen-Witterm, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 24 september 2001, getekend door Piet Bultsma

Het logo van de gemeente Gulpen-Witterm

Dassen met gemeentewapens

Rectificatie

Bij de publicatie van de wapenregistraties in het vorig nummer van Blazoën is helaas een zetfout geslopen in de vermelding van het geboortjaar van

Pieter Tale van Zandwijk. Hij is geboren in 1974, dus niet in 1947. (Blazoën nr. 3/2023, pag. 103). Onze excuses!

Twee bijzondere Vlaamse wapens

Sinds 1998 kent de Vlaamse Heraldische Raad, een adviesraad van de Vlaamse regering, aan particulieren en particuliere instellingen wapens toe. Dit jaar werden twee uitzonderlijke wapens uitgereikt door Matthias Diependaele, minister van Onroerend Erfgoed en Jozef Dauwe, wapenheraut. De wapenoorkonden waren op kundige wijze uitgevoerd door Prisca van Dessel. De beide wapens tonen duidelijk aan dat heraldiek een levend erfgoed is.

Ten eerste het wapen van LuGus Studios BV, een softwarebedrijf gespecialiseerd in games, van Kevin Haelterman en Tom Lissens uit Hasselt.

In sinopel het hoofd van Lugus van zilver, vergezeld van een rechterstaak en een linkerstaak, boven van een verhoogde schuinstaak en een verhoogde linkerschuinstaak en onder van een verlaagde schuinstaak en een verlaagde linkerschuinstaak, alles van zilver en vervlochten. Het schild links gehouden door een alvergast met haar en bladerdoot van goud. Wapenspreuk: LUDI SERIA SUNT in letters van sinopel op een lint van zilver.

Het tweede wapen was voor de carnavalsvereniging, de vzw Ridders in de Wortelorde uit Ninove.

Het wapen van LuGus Studios BV uit Hasselt

V.l.n.r. Matthias Diependaele, minister van Onroerend Erfgoed, als vertegenwoordigde van de Vlaamse regering, Tom Lissens, Kevin Haelterman, en Jozef Dauwe, wapenheraut van de Vlaamse Heraldische Raad

Het wapen van de vzw Ridders in de Wortelorde uit Ninove

In lazuur een wortel met loof van natuurlijke kleur. Het schild getopt met een gotische letter R van goud, overtopt met een kroontje met drie fleurons van hetzelfde. Schildhouders: rechts een bokkende ezel van natuurlijke kleur,

Prisca van Dessel met twee leden van de carnavalsvereniging

links een eenhoorn van zilver, gehoorned, gemaand en gehoefd van goud. Wapenspreuk: PER FESTUM FORTUNA in letters van lazuur op een lint van goud. Redactie

Vraag: wie zijn zij?

Een veertigtal jaren geleden kocht ik in een antiekzaak te Winterswijk twee haardstenen. De reden was dat ik de stenen bijzonder vond. Eén toonde een afbeelding van een ruiter- of ridderzegel; de andere een wapenschild met helmteken en heraldisch links een schildhoudende vrouw. De haardstenen lijken wat het materiaal (rood gebakken klei) en de grootte betreft bij elkaar te horen.

De haardsteen met het ruiterzegel, toont een sigillografisch naar rechts springend paard, waarop een geharnaste ridder, houdend in zijn rechterhand een ophoog geheven zwaard, en aan zijn linkerarm een schild, beladen met drie gewestangen boven elkaar. Op zijn gehelmd hoofd het helmteken een jachthoorn. De drie gewestangen verwijzen naar de familie Von Württemberg. Het wapen-

Haardsteen 1: ridder- of ruiterzegel
9 x 9 cm

schild vinden we terug op de sjabruk van het paard.

Op het zegel is niet te zien dat heraldisch links uit het mondstuk vier veren steken, de heraldisch rechter zwart, in het midden twee kleine zilveren veren,

Haardsteen 2
9,5 x 9,5 cm

en links een rode veer. In andere wapenafbeeldingen is er één grote zilveren veer tussen de zwarte en rode veren.

Het omschrift lees ik als: s. VLRICH.V WITIS.WV RTENBERG. Het zegel is van een Ulrich von Württemberg. De betekenis ►

Wapen Von Württemberg

van het woord *WIRTIS* ken ik niet. De tweede haardsteen toont een adelaar binnen een zoom, beladen met een lint met negen naar binnen gaande lussen. Helmtaken: een schaal waarop een stapel bollen. Schildhoudster: een heraldisch

links van het schild staande forse vrouw met muts en gekleed in een dirndl jurk. Vraag: naar wie verwijzen de haardstenen? Tonen de haardstenen de wapens van een echtpaar?
Anton C. Zeven, Wassenaar

De Mechelse wapenborden van de Orde het Gulden Vlies

In het voorjaar van 2024 zullen de 32 wapenborden van het kapittel van de Orde van het Gulden Vlies in Mechelen weer te bewonderen zijn. De Orde van het Gulden Vlies, tot op heden een van de belangrijkste ridderorden, werd door Filips de Goede, hertog van Bourgondië

De wapenborden in de Mechelse Sint-Romboutskathedraal vóór de restauratie

In het restauratieatelier

in 1430 opgericht. De wapenborden vertegenwoordigen de heraldische schilderkunst aan het Bourgondisch-Habsburgse hof in Mechelen en zijn van grote historische waarde. De reeks is gemaakt voor het Mechelse kapittel van de Orde van het Gulden Vlies in 1491. Ze hingen in de Mechelse Sint-Romboutskathedraal en zijn inmiddels grondig gerestaureerd. Het was het grootste restauratiewerk ooit voor het museum Hof van Busleyden. Meer dan tien restauratoren zijn twee jaar bezig geweest met de restauratie van de wapenborden. Een project dat door de provincie Antwerpen, de stad Mechelen, het museum en de kathedraal

Een van de gerestaureerde wapenborden

van de nodige financiële middelen werd voorzien en met verschillende partners tot een goed einde werd gebracht. Het Museum Hof van Busleyden is op dit moment gesloten vanwege een buitenrestauratie. In de lente van 2024 heropent het museum met een hernieuwde vaste opstelling en de tentoonstelling *Ridders van het Gulden Vlies*. Voor meer informatie over de tentoonstelling en diverse lezingen: www.hofvanbusleyden.be
Redactie

De foto's zijn gemaakt door Sophie Nuytten, Museum Hof van Busleyden.

Advertenties

Boeken over heraldiek, zowel antiek als nieuw. Uit binnen- en buitenland.

**MEIJERINK
HERALDIK**

INKOOP - VERKOOP - WEBSHOP

Oranjelaan 7 7437 XX Bathmen
Tel. 06 36079901 robmeijerinkgero@gmail.com
www.tiny.cc/Meijerink-Heraldiek

FAMILIEWAPENS

William Coolen
heraldisch tekenaar
013 / 5333367
info@williamcoolenheraldiek.nl
www.williamcoolenheraldiek.nl